

Nr 92.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående höjning av avlöningen för professorn i syfilidologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutet; given Stockholms slott den 31 januari 1913.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen

att höja avlöningen för professorn i syfilidologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutet från dess nuvarande belopp, 4,900 kronor, till 7,500 kronor, därav 5,000 kronor lön och 2,500 kronor tjänstgöringspenningar, med bibehållen rätt till ett ålderstillägg å 600 kronor efter 5 års tjänstgöring, samt för ändamålet öka det ordinarie anslaget till nämnda institut med 2,600 kronor.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott, och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

G U S T A F.

Fridtjuv Berg.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 januari 1913.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
 Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 BERG,
 BERGSTRÖM,
 friherre ADELSSVÄRD,
 PETRÉN,
 STENSTRÖM,
 LARSSON,
 SANDSTRÖM.

Höjning av
 avlöningen
 för professorn
 i syfilidologi
 vid karo-
 linska insti-
 tutet.

Departementschefen, statsrådet Berg yttrade:

För ett framgångsrikt studium av den medicinska vetenskapens praktiska grenar är det naturligen av den allra största betydelse, att möjlighet förefinnes att iakttaga och följa sjukdomsfall samt åhöra demonstrationer därav. Upprättandet av serafimerlasarettet år 1752 gav ett värdefullt tillfälle till praktisk medicinsk utbildning i antydd riktning, och såväl överkirurgen som överläkaren å den medicinska avdelningen därstädes blevo

med tiden ålagda att meddela klinisk undervisning. Serafimerlasarettets egenskap av undervisningsanstalt fastslogs genom nådigt beslut den 30 december 1835, då de kliniska inrättningarna vid lasarettet ställdes i förbindelse med det år 1810 upprättade karolinska mediko-kirurgiska institutet, vars professorer i praktisk medicin och i kirurgi skulle vara överläkare, respektive överkirurg vid lasarettet. Genom denna anordning, som bekräftats genom motsvarande föreskrifter i den av Kungl. Maj:t den 14 december 1906 utfärdade stadga för lasarettet, är för nämnda institut frågan om klinisk undervisning i läkarvetenskapens gamla huvudfack, den praktiska medicinen och kirurgien, på ett tillfredsställande sätt ordnad för framtiden.

För vissa andra fack, vilka med den medicinska vetenskapens utveckling och fortskridande specialisering under tidernas lopp avsevärt sig ur huvudfacken såsom självständiga och betydelsefulla grenar av medicinen, företrädda av professorer vid karolinska institutet, stå likaledes kliniska institutioner till förfogande i huvudstaden vare sig å serafimerlasarettet eller eljest under förhållanden, som för framtiden betrygga karolinska institutets rättigheter i fråga om dem. Beträffande några av de till den praktiska medicinen hörande vetenskapsgrenarna råder emellertid ej institutet med samma säkerhet över vissa för ändamålet upplåtna kliniker, vilka förlagts till Stockholms stad tillhöriga sjukvårdsanstalter och således ej utan vidare stå till institutets disposition. Dessa kliniker äro gynekologiska kliniken å Sabbatsbergs sjukhus, kliniken för öron-, näs- och halssjukdomar därsammastädes samt syfilidologiska kliniken å sjukhuset S:t Göran. Genom överenskommelse med Stockholms stad hava dessa inrättningar upplåtits för klinisk undervisning, därvid dock fästs vissa villkor, som göra det till en möjlighet, att klinikerna skulle kunna indragas. Så innehålla överenskommelserna i fråga om vardera av de två förstnämnda klinikerna en bestämmelse om rätt till 6 månaders uppsägning för vardera parten — å ena sidan karolinska institutet, å den andra Stockholms stads hälsovårdsnämnd. Institutet skulle likväl vid en eventuell uppsägning av dessa två överenskommelser ej stå alldeles utan möjlighet till klinisk undervisning i berörda två ämnen, enär jämväl å serafimerlasarettet finnas en gynekologisk avdelning, varest klinik hålles, och en poliklinik för öron-, näs- och halssjukdomar samt möjlighet till inrättande av en — visserligen ej tillräcklig — klinisk avdelning för sistnämnda sjukdomar.

Annorlunda förhåller det sig med den syfilidologiska kliniken. För en sådan har staten ej någon särskild, densamma tillhörig sjukvårdsinrättning, och det måste därför betraktas såsom synnerligen värdefullt för sta-

ten, att karolinska institutet allt framgent får för kliniskt ändamål disponera sjukmaterialet å den avdelning av S:t Görans sjukvårdsanstalt, som är avsedd för veneriska sjukdomar.

Beträffande den syfilidologiska klinikens hållande å S:t Göran hava gällt av stadsfullmäktige i Stockholm antagna och av Kungl. Maj:t gillade bestämmelser. Fråga om ändring av dessa har emellertid, såsom jag i det följande får tillfälle närmare omförmåla, uppstått. En följd åter härav har blivit uppkomsten av det spörsmål, som jag nu går att framlägga till Kungl. Maj:ts prövning och som gäller höjd avlöning för professorn i syfilidologi vid karolinska institutet.

Den extra ordinarie professur i syfilidologi, som jämlikt nådigt beslut den 26 april 1861 genom förändring av en dittillsvarande lärarbefattning i ämnet upprättats vid karolinska institutet, blev väl såsom de extra ordinarie professorerna i allmänhet vid 1908 års löne reglering för universiteten och karolinska institutet förvandlad till ordinarie professur. I olikhet med vad som ägde rum i fråga om andra till ordinarie ändrade extra ordinarie professorer bestämdes emellertid avlöningen ej till det för ordinarie professorer övliga beloppet, 7,500 kronor, därav 5,000 kronor lön och 2,500 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg å 600 kronor efter 5 års tjänstgöring, utan sattes avlöningen för professuren i syfilidologi till allenast 4,900 kronor, därav lön 3,300 kronor och tjänstgöringspenningar 1,600 kronor, med rätt för vederbörande till ett ålderstillägg å 600 kronor efter 5 års tjänstgöring. Innehavaren av professuren fick emellertid rätt till enahanda pension som övriga professorer, med ett högsta pensionsunderlag alltså av 5,600 kronor.

Anledningen till den lägre avlöning, som sålunda bestämdes för bemälda professor — i själva verket blev den i följd av Riksdagens beslut lägre, än densamma, med inberäkning av tillfällig löneförbättring å extra stat, var före löne regleringen — framgår av propositionen nr 97 vid 1908 års Riksdag. Den kliniska undervisningens i syfilidologi förläggning till S:t Göran hade, liksom i vissa andra motsvarande fall ägt rum, medfört en förening av en lärar- och en läkarbefattning, den sistnämnda en å sjukhusets stat uppförd, alltså med *stadens* medel avlönad överläkarbefattning. Avlöningen vid denna senare befattning utgjorde 3,000 kronor, varjämte dåvarande innehavaren av de förenade tjänsterna var förordnad till direktör för sjukhuset med ett arvode av 1,000 kronor. Med hänsyn till denna tjänsteförening och då det ansågs ytterst antagligt, att de båda befattningarna städse skulle förbliva förenade, reglerades avlöningen för professorn i syfilidologi såsom nämnts till ett belopp, som avsevärt understeg professorernas avlöning i allmänhet.

Den förutsättning, som utgjorde grunden för denna lönereduktion —

tjänsternas fortsatta förening och avlönande dels från staten, dels ock från staden — har emellertid visat sig icke i allo hålla streck. Innan jag närmare ingår på de förändrade förhållanden, som bringat avlöningsfrågan i ett annat skick, än den befann sig vid löneregleringens genomförande, vill jag med några ord redogöra för tillkomsten av den syfilidologiska kliniken å S:t Göran och de för densamma hållande därstädes gällande villkoren.

Redan i mitten av förra århundradet hade under hand, och sedan direktionen över Stockholms stads och läns kurhus förklarat hinder härför ej möta, undervisning i veneriska sjukdomar ägt rum å nämnda kurhus. I stadgarna för karolinska institutet den 26 april 1861 omnämnes ock kurhuset bland de offentliga sjukvårdsinrättningar, vilka i enlighet med härför givna eller framdeles utfärdade föreskrifter skulle till vinnande av klinisk undervisning och praktisk övning vara tillgängliga för de studerande vid institutet. Genom ett kungl. brev den 29 oktober 1867 meddelades vidare bestämmelser om förening under vissa förutsättningar av läkartjänsten vid kurhuset och extra ordinarie professuren i syfilidologi, för vilken förening kurhusdirektionen förklarat sig finna hinder ej möta. De sålunda uppkomna förhållandena bestodo till slutet av 1880-talet, då den syfilidologiska kliniken, på sätt jag nu skall omförmåla, förflyttades till annat håll.

Vid sistnämnda tidpunkt hade Stockholms stad i den s. k. Stadshagen på Kungsholmen uppfört ett nytt för de veneriska sjukdomarnas behandling avsett sjukhus, benämnt S:t Göran. Vid karolinska institutet fann man naturligen detta modernt inrättade sjukhus lämpligare såsom klinisk anstalt än det gamla kurhuset, varför kollegiet gjorde framställning i syfte att åvägabringa den syfilidologiska klinikens överflyttning till S:t Göran.

Vid behandling av frågan härom medgåvo stadsfullmäktige enligt beslut den 15 juni 1888, att klinisk undervisning i de veneriska sjukdomarna finge, *tillsvidare och intill dess stadsfullmäktige annorlunda beslutade*, på sjukhuset i Stadshagen meddelas av läraren i syfilidologi vid karolinska institutet. För sådant ändamål bemyndigade stadsfullmäktige hälsovårdsnämnden att upplåta en avdelning för män och en avdelning för kvinnor, vardera med högst 40 sängar, samt att fastställa ordningsregler och de övriga bestämmelser för kliniken, nämnden kunde finna sig böra lämna för att bland annat fastslå den kliniska lärarens ställning till sjukhusets administration med mera, varjämte stadsfullmäktige lämnade anvisningar i avseende å föreningen hos en person av en överläkarbefattning vid sjukhuset med lärarbefattningen i syfilidologi vid karolinska institutet.

Vid föredragning av detta ärende den 31 augusti 1888 förordnade Kungl. Maj:t:

att de i kungl. brevet den 29 oktober 1867 meddelade bestämmel-

serna i fråga om klinisk undervisning vid Stockholms stads och läns kurhus med mera skulle upphöra att vara gällande;

att klinisk undervisning i syfilidologi finge, på sätt stadsfullmäktige medgivit, meddelas å det av staden inrättade nya sjukhuset i Stadshagen; samt

att extra ordinarie professorsbefattningen i syfilidologi vid karolinska institutet borde, därest icke särskilda hinder mötte, vara förenad med den ena överläkarbefattningen vid sjukhuset, i avseende varå Kungl. Maj:t ville i nåder förklara: att när ledighet i överläkarbefattningen inträffade samt extra ordinarie professorstjänsten i syfilidologi vid institutet vore obesatt, borde med tillsättandet av överläkare anstå, till dess extra ordinarie professorstjänsten i vederbörlig ordning blivit med innehavare försedd, att stadens hälsovårdsnämnd därefter, så vida nämnden ansåge hinder icke möta för tjänsternas förening, ägde, med inställande av alla vidare på nämnden eljest ankommande åtgärder för överläkarbefattningens återbesättande, till överläkare antaga och förordna nämnda extra ordinarie professor ävensom att, om innehavaren av bägge dessa befattningar avginge eller tjänstledighet beviljades honom, överläkarbeställningen vid sjukhuset skulle under tiden bestridas av den, som handhade den kliniska undervisningen i syfilidologi vid institutet.

Det är dessa bestämmelser, som Stockholms stadsfullmäktige nu önska att få ersatta med andra av fullmäktige beslutade. Uppslaget till frågan härom gavs genom en av Stockholms stads hälsovårdsnämnd den 6 oktober 1911 till stadsfullmäktige avlåten skrivelse, vari bland annat anfördes:

Den 5 april 1889 hade hälsovårdsnämnden med anledning av nådiga brevet den 31 augusti 1888 utfärdat särskilda ordningsregler för kliniken med bestämmelse i § 1, att till kliniken upplätos tills vidare, och intill dess stadsfullmäktige annorlunda beslutade bottenvåningarna i mans- och kvinnopaviljongerna å sjukhuset S:t Göran med tillsammans 76 sängar. Det avsedda sambandet mellan institutet och sjukhuset hade sedermera ägt bestånd.

Nu gällande bestämmelser rörande den förenade professors-överläkartjänsten vid sjukhuset S:t Göran vore emellertid icke fullt klara och otvetydiga. Karolinska institutet hade icke full trygghet att under alla omständigheter förfoga över en klinisk avdelning å sjukhuset, och för hälsovårdsnämnden vore bestämmelserna angående tillsättande och avskedande av ifrågavarande befattningsinnehavare sådana, att de kunde medföra olägenheter och förvecklingar.

En revision av nu gällande bestämmelser vore således av behovet påkallad, varvid även en del andra synpunkter torde böra tagas i betraktande. Det kunde nämligen ock ifrågasättas, huruvida staden fortfarande skulle till innehavaren av professuren i syfilidologi utgiva både lön och pension. I de avtal, som på sista tiden träffats angående upplåtande av stadens sjukvårdsinrättningar för undervisningsändamål, hade

staden nämligen uppställt den fordran, att å sådana undervisningsavdelningar kostnaden för all läkarvård skulle bestridas av statsverket, såsom t. ex. vid södra barnbördshuset*) och öronkliniken å Sabbatsbergs sjukhus, likasom ock förut beträffande den gynekologiska avdelningen därstädes.

Vid en revision av bestämmelserna borde även beaktas, att det antal platser, som för närvarande vore upplåtet till undervisningsändamål, måhända vore alldeles för litet samt att därtill möjligen borde upplåtas även polikliniken, någon del av avdelningen för hudsjukdomar samt Finsen-radium-röntgenavdelningen.

I ärendet hade nämnden infortrat yttrande från sjukhusstyrelsen, som därvid hänfört sig till ett av sjukhusets direktör avgivet utlåtande. I detta utlåtande hade sjukhusets direktör väl funnit de med nu förefintliga förhållanden förenade svårigheter lämpligast kunna övervinnas genom en anordning likartad med den, som genomförts vid Sabbatsbergs sjukhus och södra barnbördshuset, men tillika erinrat, att den vård, som av läkarna å den kliniska avdelningen vid sjukhuset S:t Göran ägnades stadens sjuka, vore av ett betydande värde och att det därför måste anses rättvist och billigt, att lönen därför på något sätt fördelades mellan stat och kommun, och detta så mycket hellre som denna vård komme kommunens patienter till godo icke blott under de 6—8 månader, undervisningen påginge, utan i lika stor utsträckning under den övriga tiden av året, vilket varken vore förhållandet å gynekologiska kliniken vid Sabbatsbergs sjukhus eller å södra barnbördshuset, där undervisningen påginge hela året om. Sjukhusets direktör hade därför ansett, att om för undvikande av en olämplig dubbelställning professorn-överläkaren å den kliniska avdelningen av sjukhuset S:t Göran tillsattes och avlönades av karolinska institutet, övriga läkare å denna avdelning borde tillsättas och avlönas av kommunen.

Hälsovårdsnämnden kunde emellertid icke dela denna uppfattning utan ansåge, att likartade bestämmelser borde gälla för alla de anstalter, där klinisk undervisning vore anordnad, och ville i denna fråga erinra om att även vid kliniken för öron-, näs- och halssjukdomar å Sabbatsbergs sjukhus, för vilken i avseende på läkarnas avlöning rådde enahanda förhållande, som beträffande kliniken vid sjukhuset S:t Göran nu av hälsovårdsnämnden ifrågasatts, påginge undervisningen för medicine kandidater endast en kortare tid av året, 4—5 perioder, vardera om 14 dagar.

För att emellertid den kliniska undervisningen vid sjukhuset S:t Göran måtte bliva så fruktbarande som möjligt, vore nämnden villig biträda sjukhusdirektörens förslag, att antalet sängplatser, som nu vore bestämt till 76, ökades till 130 samt att för den kliniska undervisningen upplåtes mans- och kvinnopoliklinikerna ävensom Finsen-radium-röntgenavdelningen.

Under återopande av vad sålunda anförts gjorde hälsovårdsnämnden framställning till stadsfullmäktige i överensstämmelse med nämndens uttalanden i ämnet.

Innehållet av sjukhusdirektörens — innehavaren av ifrågavarande förenade två befattningar professorn M. Möller — av hälsovårdsnämnden återopade, vid dess utlåtande fogade yttrande framgår väsentligen av det föregående.

*) Undervisning lämnas där åt barnmorskor.

Ur nämnda yttrande vill jag blott ytterligare anföra följande:

Sjukhuset S:t Görän rymmer vårt lands enda syfilidologiska klinik, landets samtliga läkare åtnjuta där undervisning i ett ur social och andra synpunkter mycket viktigt ämne. Genom sjukhusets alltjämt fortgående utveckling i flera riktningar, däribland särskilt beträffande poliklinikernas verksamhet och vården av hudsjukdomar, är det ock numera i stånd att åt undervisningen lämna ett mycket rikt och mångsidigt undervisningsmaterial.

För en god undervisning i syfilidologi fordras nämligen såsom studiematerial icke blott å sjukhuset intagna, merendels svårare sjukdomsfall utan även sådana patienter, som för könssjukdomar i begynnelsestadiet eller av mindre svårartad natur behandlas polikliniskt. Vidare är det i hög grad önskvärt, att, för att kunna för de studerande klargöra differentialdiagnosen mellan de syfilitiska och de talrika därifrån väsentligt skilda icke-syfilitiska utslagsformerna, sjukhusets rika material av hudsjukdomar måtte få komma undervisningen till godo. Å Finsens-röntgenavdelningen t. ex. gives det ständigt tillfälle att iakttaga, huru lätt ödesdigra diagnostiska misstag kunna göras mellan å ena sidan syfilis och å andra lupus eller andra former av hudtuberkulos, misstag som kunna förebyggas endast genom studiet av ett rikt levande åskådningsmaterial.

Att patienter med sin fria vilja få tjäna som undervisningsmaterial medför ingen olägenhet för sjukvården. Det bör måhända i detta sammanhang få framställas, att undervisning icke äger rum å sjukrummen eller i poliklinikernas mottagningsrum. De patienter, som ur undervisningssynpunkt finnas lämpliga, föras, om de äro därtill villiga, in i ett särskilt rum, där de av läraren demonstreras för de tjänstgörande. Jag har alltid funnit, att de göra det gärna, ofta med ett synbart intresse. Och all erfarenhet har lärt, att det alltid ägnas patienterna den noggrannaste undersökningen och den uppmärksamaste behandlingen där, varest klinisk undervisning och vetenskaplig verksamhet tvinga läkarna till ett möjligast vaket och ingående iakttagande av de sjuka.

I enlighet med nu anförda synpunkter tillåter jag mig vördsamt föreslå, att till klinisk avdelning upplåtes å sjukhuset 130 sängplatser, vidare mans- och kvinnopoliklinikerna samt Finsens-radium-röntgenavdelningen.

Sedan stadsfullmäktiges beredningsutskott avgivit utlåtande i ämnet, avlätto stadsfullmäktige den 19 februari 1912 en underdånig skrivelse, däruti fullmäktige, med återkallande av sitt den 15 juni 1888 fattade beslut angående upplåtande av viss del av sjukhuset S:t Görän för klinisk undervisning och med anhållan, att Kungl. Maj:t täcktes upphäva nämnda brevet den 31 augusti 1888, förklarade sig medgiva:

att å sjukhuset S:t Görän en avdelning å högst 130 platser ävensom den vid samma sjukhus befintliga Finsens-radium-röntgenavdelningen samt polikliniken må, efter det kontrakt i ämnet blivit upprättat emellan karolinska institutet och hälsovårdsnämnden, upplåtas till karolinska institutets lärare i syfilidologi, med rättighet för dem att därstädes hålla klinik, mot villkor att karolinska institutet på institutets bekostnad efter dåvarande innehavarens av professuren i syfilidologi avgång från nämnda tjänst bestrider läkarvården å förstnämnda avdelning å sjukhuset och ombesörjer den kliniska undervisningen, så att icke några kostnader för kommunen därav bliva en följd; att institutet underkastar sig de villkor, som från hälsovårdsnämndens

sida uppställas för att noga bestämma den kliniska lärarens ställning till sjukhusets administration och förekomma varje rubbning i sjukhusets verksamhet; samt att överenskommelsen emellan kommunen och institutet kan när som helst hävas efter viss inom på förhand bestämd tid å någondera sidan skedd uppsägning.

Med upplysning att besvär över stadsfullmäktiges beslut ej inom stadgad tid hos överståthållarämbetet anförts, överlämnade ämbetet med utlåtande den 7 mars 1912 stadsfullmäktiges framställning till Kungl. Maj:t.

Genom remiss anbefalldes därefter kanslern för rikets universitet att efter vederbörandes hörande avgiva utlåtande i ärendet.

Sedan kanslern med anledning härav infordrat yttrande av karolinska institutets lärarkollegium, hemställde kollegiet, med överlämnande av utdrag av sitt protokoll den 30 maj 1912, om kanslerns medverkan därtill, att förhållandet mellan karolinska institutet och sjukhuset S:t Göran måtte varda ordnat på ett från undervisningens synpunkt betryggande sätt.

I det bilagda protokollutdraget hänvisades till ett av institutets rektor professorn greve K. A. H. Mörner, dekanus professorn E. Holmgren samt t. f. professorn i syfilidologi J. Almkvist efter uppdrag av lärarkollegiet avgivet yttrande i ämnet. Jag vill nämna, att förutnämnde professorn i syfilidologi vid institutet M. Möller den 24 februari 1912 avlidit och att Almkvist, som är överläkare vid S:t Göran, förordnats att under ledigheten uppehålla professuren.

I nyssberörda yttrande anfördes:

Den av stadsfullmäktige medgivna ökningen av den kliniska avdelningen från 80 till »högst» 130 sängar samt medgivandet, att även Finsen-radium-röntgenavdelningen och polikliniken finge användas för undervisningen, innebure en så betydande och värdefull ökning av undervisningsmaterialet, att den kunde motivera, att professors avlöning skulle komma att utgå hel och hållen från statsmedel. Sannolikt vore även, att, förutom den nu av staten avlönade kliniska amanuensen (kliniska underläkaren), behov komme att finnas av ytterligare en sådan i stället för den för närvarande av Stockholms stad avlönade. En begäran om härför nödigt anslag förutsatte dock, att stadsfullmäktiges framställning även i övrigt vore eller bleve för statsverket antaglig. För närvarande syntes den icke vara det. Överenskommelsen borde nämligen även innehålla en uppgift om minimiantalet sängar på den kliniska avdelningen, så att detta icke kunde sättas hur lågt som helst. Ordet »högst» framför 130 sängar borde därför utgå eller ock borde en nedre gräns, t. ex. 120, angivas för antalet sängplatser därstädes.

En sak, som icke heller syntes antaglig för statsverket, vore den nya karaktär, som stadsfullmäktige ville giva denna överenskommelse. Denna hade hittills varit ingången mellan Kungl. Maj:t och Stockholms stadsfullmäktige och kunde väl icke hävas, utan att båda parterna därom vore ense. Nu skulle den ingås mellan Stockholms stads hälsovårdsnämnd och karolinska institutet samt kunna när som helst upphävas efter å endera sidan skedd uppsägning.

En uppsägning av ett blivande sådant kontrakt, som stadsfullmäktige omnämnde, skulle medföra en betänklig stockning i den medicinska undervisningen. Kommitterade veterligen funnes icke i vårt land något annat ställe, dit den syfilidologiska undervisningen i så fall kunde förläggas. Det skulle således antingen bliva ett avbrott i den medicinska undervisningen, tills annan klinik kunde vinnas för ändamålet, vilket sannolikt skulle dröja några år, eller ock skulle examensstadgan ändras, så att ämnet syfilidologi utginge från den medicinska undervisningen och examinationen.

Vid det föreliggande ärendets behandling hos Stockholms stads myndigheter hade man anställt jämförelse med förhållandena vid Sabbatsbergs sjukhus, där institutet fått välvilligt medgivande att meddela undervisning å den gynekologiska och å den otiatriska avdelningen.

De med avseende på Sabbatsberg gjorda medgivandena vore av stort värde för den medicinska undervisningen, ehuru det där tillgängliga undervisningsmaterialet dock icke vore absolut nödvändigt. Villigt borde även erkännas det tillmötesgående, som karolinska institutet nu under 30 år vid Sabbatsberg rönt av stadens myndigheter, och för närvarande funnes ej heller anledning till farhågor, att medgivandet om rätt att där meddela undervisningen skulle återkallas. Härigenom minskades dock icke den stora — för att icke säga ödesdigra — betydelsen av ett möjligt upphörande av undervisningen på sjukhuset för veneriskt sjuka, ej heller uteslötes möjligheten, att sådant skulle kunna påyrkas av staden, ty förslag i den riktningen beträffande Sabbatsberg hade väckts inom stadsfullmäktige, och även om sådant yrkande hittills icke vunnit fullmäktiges bifall, kunde en förändrad sammansättning av stadsfullmäktige tänkas medföra en ändring i detta avseende.

Man hade vid nu berörda jämförelse även förbisett, att tillkomsten av undervisningen vid sjukhuset för veneriskt sjuka och vid Sabbatsbergs sjukhus skett på helt olika sätt.

Vid Sabbatsbergs sjukhus hade tillåtelsen om hållande av klinisk undervisning givits helt och hållet på grund av välvilja och tillmötesgående från stadens sida, utan att staten därvid haft någon rättighet att åberopa. Annorlunda förhölle det sig med undervisningen i syfilidologi. Denna hade i midten av förra århundradet tagit sin början å före detta kurhuset, numera sjukhuset Eira. Denna sjukvårdsanstalt (nr 13 vid Hantverkargatan) befunno sig på statens mark, vars begagnande medgivits Stockholms stad, så länge som den användes till kurhus. Denna omständighet torde det hava varit, som redan på 1840-talet föranledde Riksdagens revisorer att väcka tanken på införande av undervisning därstädes. Sådan kom även sedermera så småningom till stånd, och i kungl. brevet den 29 oktober 1867 hade föreskrifter lämnats rörande förening av e. o. professorsbefattningen i syfilidologi och överläkarbefattningen vid kurhuset.

Bestämmelser av ungefär enahanda beskaffenhet återfunnes i kungl. brevet den 31 augusti 1888, då undervisningen flyttades till S:t Görän.

Dessa föreskrifter överensstämde rätt nära med stadgandet i kungl. brevet den 30 december 1835 rörande förhållandet mellan institutet och serafimerlasarettet.

Tillsåge man, i vilken grad dylik bestämmelse ansetts innebära en fast förening av professur med respektive överläkartjänst, funne man, att vid serafimerlasarettet hade den åberopade bestämmelsen genom kungl. stadgan av den 14 december 1906 utvecklats till en kategorisk föreskrift, att de respektive tjänsterna skulle vara förenade, och vad sjukhuset S:t Görän beträffade hade sambandet mellan ena överläkartjänsten därstädes och professuren i syfilidologi vid karolinska institutet av Kungl. Maj:t och Riks-

dagen ansetts vara så intimt, att professors lönen från staten av denna anledning satts lägre än för andra professorer; föreningen av dessa tjänster hade således ansetts mer fast och ovillkorlig än mellan överläkartjänsten vid allmänna barnhuset och en professur i pediatrik vid institutet.

Enligt stadsfullmäktiges remitterade beslut skulle staten nu helt enkelt avstå från den befogenhet, som staten kunde hava att för undervisning begära tillgång till sjukhuset S:t Göran, och sådan tillgång skulle göras helt och hållet beroende av stadsfullmäktiges gottfinnande. Detta syntes icke rätt.

På grund av det anförda ansågo kommitterade, att även en förnyad överenskommelse angående undervisning vid sjukhuset S:t Göran borde avslutas mellan Kungl. Maj:t och Stockholms stadsfullmäktige såsom kontrahenter. Det kontrakt eller avtal, som dessutom kunde behöva träffas mellan Stockholms hälsovårdsnämnd och karolinska institutet, borde endast avse underordnade detaljer. Vidare ansågo kommitterade, att nyssberörda överenskommelse borde vara av den beskaffenhet, att den icke kunde sättas ur kraft, utan att staten vore i tillfälle att på annat sätt sörja för att undervisning i syfilidologi kunde äga rum på nöjaktigt sätt.

I ovannämnda protokollsutdrag är intaget ett yttrande av professorn K. O. Medin av följande lydelse:

Innan jag går att yttra mig om det i remissen avsedda, av Stockholms stadsfullmäktige den 19 februari 1912 fattade beslutet angående upplåtande av viss del av sjukhuset S:t Göran för undervisning i syfilidologi, ber jag att få påminna därom, att de bestämmelser beträffande den syfilidologiska kliniken, som träffades genom kungl. brevet av den 31 augusti 1888, vilade på den förutsättning, som innefattas i Stockholms stadsfullmäktiges beslut av den 15 juni 1888. Det heter nämligen i det kungl. brevet, att undervisning må å det nya sjukhuset meddelas »på sätt stadsfullmäktige i Stockholm medgivit», men detta medgivande lämnades enligt beslutet av den 15 juni endast »tillsvidare, och intill dess stadsfullmäktige annorlunda besluta». Det kungl. brevet av den 31 augusti 1888 vilar således på en ganska lös grund, och de bestämmelser, som samma kungl. brev omfattar, måste givetvis ändras, så snart Stockholms stadsfullmäktige annorlunda besluta, för så vitt som staten finner med sin fördel förenligt att få den syfilidologiska kliniken allt framgent förlagd till sjukhuset S:t Göran. Jag kan icke finna annat, än att det blir nödvändigt att underkasta sig de nya villkor, som innefattas i Stockholms stadsfullmäktiges senaste beslut. Det är visserligen beklagligt, att ordnandet av undervisningen i ett viktigt ämne skall vara beroende av en enskild myndighets medgivande, men så länge staten saknar egna resurser för att skaffa ett tillfredsställande undervisningsmaterial, ser jag ingen bättre utväg än att begagna sig av det lämnade medgivandet även på de därvid fästade villkoren. Det hårdaste av dessa är otvivelaktigt det, som nämnes sist, nämligen »att överenskommelsen emellan kommunen och institutet kan när som helst hävas efter viss inom på förhand bestämd tid å någondera sidan skedd uppsägning». Men hårdare eller farligare kan det sålunda formulerade villkoret näppeligen anses vara än det, som ligger till grund för den nuvarande överenskommelsen, eller att den skulle få gälla »tillsvidare, och intill dess stadsfullmäktige annorlunda besluta», ty även häruti ligger ju ett bestämt förbehåll, att kommunen när som helst kan taga tillbaka det gjorda medgivandet. Att stadsfullmäktige uppdragit åt hälsovårdsnämnden, som enligt beslut av stadsfullmäktige fungerar såsom överstyrelse för stadens sjukhus, att upprätta kontraktet med institutet är helt naturligt och kan icke innebära någon försämring i institutets

ställning. Hälsovårdsnämnden handlar i denna angelägenhet å kommunens vägnar och kan icke gärna tänkas vidtaga andra åtgärder än sådana, som gillas av stadsfullmäktige.

Skulle hälsovårdsnämnden taga sig det orådet före att utan giltig anledning uppsäga kontraktet för att få överenskommelsen upphävd, står ju klagovägen öppen, och det blir Kungl. Maj:t och stadsfullmäktige, som i sista hand fatta beslut. Jag hyser emellertid ingen farhåga för att något sådant skall inträffa, jag är tvärtom övertygad därom, att den syfilidologiska kliniken med de nya villkoren skall få ett tryggt hem på sjukhuset St Göran för en lång framtid. Jag hyser denna övertygelse på grund av vunnit erfarenhet. För den gynekologiska kliniken å Sabbatsbergs sjukhus ligger till grund ett kontrakt av den 22 augusti 1879 med 6 månaders ömsesidig uppsägningsrätt. Denna klinik har nu ägt bestånd i snart 33 år, det har aldrig satts i fråga att uppsäga kontraktet, den kliniska avdelningen har på sista tiden gjorts dubbelt så stor som förut och utrustats på ett mönstergillt sätt, allt tydande icke blott på insikt från stadens sida om det för densamma fördelaktiga uti anordningen utan även på välvilja och tillmötesgående. Den otiatriska kliniken på Sabbatsbergs sjukhus är nu i full gång och verkar till ömsesidig belåtenhet. Kliniken på St Göran har ägt bestånd i snart 24 år, ingen har framkastat en tanke på att den skulle indragas. Tvärtom, då en förändring nu ifrågasättes, äro stadens myndigheter villiga att betydligt utvidga den kliniska avdelningen på sjukhuset och även i övrigt gå till mötes önskingarna att för undervisningen lå göra sig till godo ett rikare och mångsidigare undervisningsmaterial. Allt detta synes mig ingiva goda förhoppningar om den syfilidologiska klinikens orubbade bestånd på sjukhuset St Göran, även om förformens skull villkoret om ömsesidig rätt till uppsägning skulle intagas i kontraktet med kommunen.

Vad beträffar det villkoret, att karolinska institutet skall åtaga sig att bestrida läkarvården på den kliniska avdelningen å sjukhuset, finner jag denna begäran helt rimlig. Den kan icke anses röra Finsen-radium-röntgenavdelningen, ej heller polikliniken, vilka skulle vara tillgängliga för klinisk undervisning, utan endast en avdelning om högst 130 platser å sjukhuset. Genom denna enkla bestämmelse skulle den nuvarande dubbelställningen såsom dels professor å karolinska institutets stat och dels av hälsovårdsnämnden antagen överläkare på kommunens stat bortfalla och professor i syfilidologi få samma ställning som t. ex. den professor, som förestår den gynekologiska kliniken på Sabbatsbergs sjukhus, det vill säga utnämnas av Kungl. Maj:t, helt avlönas av statsmedel och vara skyldig att jämte professuren bestrida överläkartjänsten på den kliniska avdelningen. För att fullgöra detta nu omhandlade villkor fordras alltså, att professors lön höjes till minst det belopp, som övriga professorer åtnjuta. Även ett eventuellt behov av ytterligare en amanuens för skötseln av den kliniska avdelningen anser jag böra tillgodoses. Det är uppenbart, att för en klinisk avdelning med 130 platser är en biträdande läkare alldeles för litet. Den uppoffring, som staten skulle få vidkännas för höjandet av professors lön och för avlöandet av ytterligare en amanuens, måste anses som en billig penning i jämförelse med den stora och dyrbara fördelen att få hålla klinik på stadens sjukhus. Vilka andra kostnader, som skulle åsamkas staten, om den själv nödgades upprätta en klinisk anstalt och hålla en sådan i gång, torde vara tillräckligt att endast antyda.

Jag inser till fullo det prekära och beklagliga uti det förhållandet, att en statens klinik skall byggas på så osäker grund som den här omhandlade, men jag är å andra sidan övertygad om, att Stockholms stadsfullmäktige icke skola vara villiga att ändra

villkoret om rätten till ömsesidig uppsägning av överenskommelsen; och då det kunde vara med risk förenat, att ställningen inom stadsfullmäktige bleve mindre välvillig, om ärendet där skulle företagas till ny behandling på grund av missnöje från karolinska institutets sida, anser jag, att lärarkollegiet gör klokast uti att tillstyrka Kungl. Maj:t att vid utfärdandet av nya bestämmelser för den syfilidologiska kliniken godtaga de av Stockholms stadsfullmäktige den 19 februari 1912 beslutade villkoren.

Med Medin instämde professorn M. J. Salin.

Universitetskanslern avgav sitt utlåtande den 8 september 1912.

Kanslern, som ansåg riktigheten av de utav kommitterade gjorda erinringarna svårligen kunna bestridas, framhöll önskvärdheten av en ändring i stadsfullmäktiges beslut i överensstämmelse med nämnda erinringar. — Sedan Kungl. Maj:t meddelat beslut i fråga om sjukhusets upplåtande för klinisk undervisning, borde ärendet återupptagas till närmare behandling i vad det anginge statens bestridande av läkarvården å sjukhusets kliniska avdelning samt därmed sammanhängande frågor, särskilt rörande bestämmande av avlöningen för professorn i syfilidologi vid karolinska institutet.

När detta ärende i oktober 1912 förelåg till avgörande hos Kungl. Maj:t, syntes det uppenbart, att man, med hänsyn till innehållet av stadsfullmäktiges beslut den 15 juni 1888, icke kunde tilltvinga karolinska institutet rätt att under orubbade villkor framgent hålla syfilidologisk klinik å S:t Göran. Det gällde således att antingen på grundval av stadens senaste erbjudande söka komma till en ny överenskommelse mellan densamma och staten eller ock söka bereda institutet möjlighet till hållande av en syfilidologisk klinik på annat håll.

Såsom nämnts fanns ej någon staten tillhörig anstalt, dit kliniken kunde förflyttas, i händelse den ej längre skulle upprätthållas vid S:t Göran. Som närmaste utväg för klinikens vidmakthållande hade man då att tänka på klinikens återupprättande på dess ursprungliga plats, Stockholms stads och läns kurhus, numera benämnt Eira. I fråga om möjlighet för staten att, om så skulle erfordras, där upprätta en syfilidologisk klinik må erinras, att staten är ägare till tomten, som år 1815 jämte därå uppförda, förut till bränneri använda byggnader med Riksdagens medgivande uppläts till plats för kurhus för Stockholms stad och län, samt att anslag av statsmedel utgå till sjukhusdriften.

I fråga om Eiras lämplighet såsom klinisk sjukvårdsanstalt gävo inhämtade upplysningar vid handen, att en syfilidologisk klinik utan tvivel skulle kunna inrättas därstädes. Sängantalet skulle vara tillräckligt, och anstalten befann sig tack vare nybyggnadsarbeten, som på sista åren verkstälts, säkerligen i vida bättre skick än år 1888. Det var emellertid tydligt, att Eira i detta avseende samt med hänsyn till utrustning,

hjälpmedel och moderna anordningar icke för närvarande kunde tävla med S:t Görans såsom plats för en syfilidologisk klinik. Detta så mycket mindre som Eiras sjukmaterial, vilket vad Stockholms stad angår för närvarande utslutande består av prostituerade kvinnor, är alltför ensidigt och därför ur undervisningssynpunkt olämpligt. Det bör särskilt anmärkas, att S:t Görans har ett bestämt företräde framför Eira även däri, att å S:t Görans vårdas personer, behäftade med hudsjukdomar, även icke veneriska, av olika slag, vilka såsom jämförande material äro av stort intresse att få demonstrera vid den syfilidologiska undervisningen.

Visserligen skulle man kunna tänka sig att genom ändrade bestämmelser åstadkomma ett mera tillfredsställande sjukmaterial vid Eira, än vad för närvarande är fallet. Men utan ganska kostsamma förbättringar i övrigt, för vilkas genomförande med all sannolikhet statens medverkan skulle krävas, skulle knappast en syfilidologisk klinik, förlagd till Eira, kunna bliva av samma höga värde för undervisningen som kliniken å S:t Görans. Gäller detta under *nuvarande* förhållanden, skulle naturligtvis jämförelsen utfalla än mera till nackdel för Eira, om S:t Görans bleve, på sätt stadsfullmäktige nu senast erbjudit, väsentligen utvidgat såsom klinik. Slutligen skulle det under alla förhållanden komma att draga lång tid, innan man kunde från det nu med allmänt förtroende omfattade, i förstklassigt skick varande S:t Görans till Eira draga ett för kliniken tillräckligt stort och även i andra avseenden tillfyllestgörande material.

På i huvudsak nu av mig anförda grunder, och då de betänkligheter mot stadsfullmäktiges ändringsförslag, som vid karolinska institutet gjorts gällande, syntes tillfredsställande bemötta av en av lärarkollegiets medlemmar, fattade Kungl. Maj:t den 11 oktober 1912 sitt beslut i ämnet. Detta beslut skilde sig till sitt innehåll endast i oväsentliga delar från vad stadsfullmäktige den 19 februari 1912 i saken beslutat.

Kungl. Maj:t medgav nämligen, att emellan karolinska institutet och Stockholms stads hälsovårdsnämnd finge träffas överenskommelse därom, att i stället för de genom nådiga brevet den 31 augusti 1888 fastställda föreskrifterna rörande ordnande av den kliniska undervisningen i syfilidologi vid institutet med mera skola, sedan för ändamålet nödigt statsanslag hunnit utverkas och blivit att tillgå, gälla följande föreskrifter.

Å sjukhuset S:t Görans skall en avdelning å 120—130 sängar ävensom den vid samma sjukhus befintliga Finsen-radium-röntgenavdelningen samt polikliniken, efter det kontrakt i ämnet blivit upprättat emellan karolinska institutet och hälsovårdsnämnden, upplätas till karolinska institutets lärare i syfilidologi, med rättighet för dem att därstädes hålla klinik, mot villkor att institutet på sin bekostnad bestrider läkarvården å

förstnämnda avdelning å sjukhuset och ombesörjer den kliniska undervisningen, så att icke några kostnader för kommunen därav bliva en följd; att institutet underkastar sig de villkor, som från hälsovårdsnämndens sida uppställas för att noga bestämma den kliniska lärarens ställning till sjukhusets administration och förekomma varje rubbning i sjukhusets verksamhet; samt att överenskommelsen mellan kommunen och institutet kan när som helst efter ett års å någondera sidan skedd uppsägning hävas.

Tillika anbefalldes universitetskanslern att skyndsamt till Kungl. Maj:t inberätta, när överenskommelse i nu ifrågavarande avseende blivit träffad mellan karolinska institutet och hälsovårdsnämnden, och samtidigt inkomma med framställning i avseende å utverkande av det statsanslag, som bleve av nöden, när överenskommelsen trädde i kraft.

I anledning härav har kanslern med skrivelse den 18 januari 1913 till Kungl. Maj:t överlämnat avskrift av ett den 13 december 1912 och den 11 januari 1913 mellan Stockholms stads hälsovårdsnämnd och karolinska institutets lärarkollegium — det senare under förutsättning, som framgår av handlingen — träffad överenskommelse av följande innehåll:

Emellan karolinska mediko-kirurgiska institutet å ena samt Stockholms stads hälsovårdsnämnd å andra sidan är träffad följande överenskommelse:

§ 1.

Till karolinska institutet upplåter Stockholms stads hälsovårdsnämnd för meddelande av undervisning i syfilidologi en avdelning å 120—130 sängar å sjukhuset St Göran ävensom för undervisnings meddelande den vid samma sjukhus befintliga Finsen-radium-röntgenavdelningen samt polikliniken. Karolinska institutet bestrider på sin bekostnad läkarvården å förstnämnda avdelning och ombesörjer den kliniska undervisningen, så att icke några kostnader för kommunen därav bliva en följd. Övriga sjukvårdskostnader bestridas av hälsovårdsnämnden, på sätt för sjukhuset i allmänhet är stadgat.

§ 2.

Överläkarbefattningen vid den till syfilidologisk klinik upplåtna avdelningen för å sjukhuset intagna patienter bestrides av professorn i syfilidologi vid karolinska institutet eller av den, som förordnas att uppehålla nämnda befattning. Om förordnande av överläkare skall karolinska institutet underrätta sjukhusstyrelsen.

§ 3.

Överläkaren å den kliniska avdelningen intager i denna sin egenskap till sjukhusets styrelse och direktör samma ställning som sjukhusets egna överläkare samt är pliktig att efterkomma de anordningar för sjukhusets inre förvaltning, som styrelsen eller direktören på grund av sjukhusets stadgar äro befogade att vidtaga, liksom i allmänhet att ställa sig dessa stadgar i tillämpliga delar till efterrättelse.

§ 4.

Karolinska institutet bör vid kliniken anställa en eller, om medel därtill kunna erhållas, två amanuenser. Om antagande av amanuens skall underrättelse meddelas sjukhusets direktör. Amanuens vid ifrågavarande avdelning är i sin tjänstutövning likställd med övriga amanuenser vid sjukhuset samt avlönas av karolinska institutet; och vill hälsovårdsnämnden åt nu berörda en eller möjligen två amanuenser söka bereda möblerad bostad inom sjukhuset.

§ 5.

De å den kliniska avdelningen erforderliga sköterskor antagas av sjukhusets direktör efter förslag av överläkaren.

§ 6.

De vid kliniken tjänstgörande medicine studerande äro pliktiga att följa de ordningsregler för kliniken, som efter klinikföreståndarens hörande av sjukhusets styrelse fastställas.

§ 7.

Detta kontrakt kan när som helst efter ett års å någondera sidan skedd uppsägning hävas; dock med skyldighet för karolinska institutet att, ifall hälsovårdsnämnden, i anseende till hastigt påkommande olyckliga omständigheter (såsom farsot, större sjuklighet, eldsolycka, sjukhusepidemi eller dylikt), skulle finna, att ovan nämnda delar av sjukhuset vore för annan sjukvård än den i § 1 omnämnda oundgängligen nödvändiga, så länge omständigheterna det fordra förlägga undervisningen till den sjukvårdslokal inom Stockholm, där hälsovårdsnämnden kan upplåta sjukvårdsavdelningar, vilka så vitt möjligt motsvara de i § 1 omnämnda. Stockholm den 13 december 1912.

På hälsovårdsnämndens vägnar:

O. MEDIN.

Carl Schönmeyr.

Godkännes att gälla, sedan av lärarkollegiet begärd förhöjning med 2,600 kronor i avlöningen för professorn i syfilidologi av Riksdagen medgivits och blivit att tillgå. Stockholm den 11 januari 1913.

På karolinska mediko-kirurgiska institutets lärarkollegii vägnar:

K. A. H. MÖRNER.

S. Wåhlin.

Lärarkollegiet, som till kanslern insänt nyssberörda handling, har därvid i skrivelse den 11 januari 1913 anfört:

Då karolinska institutet i denna överenskommelse, enligt bemyndigande i nämnda kungl. brev, måst åtaga sig att på sin bekostnad bestrida läkarvården å sjukhusets kliniska avdelning, så att icke några kostnader för Stockholms kommun därav bliva följd. lärar anslag å ordinarie stat böra äskas för utfyllande av professorns i syfilidologi avlöning av statsmedel med 2,600 kronor eller till det belopp, 7,500 kronor, som för professorerna vid institutet utgör begynnelseavlöning.

Vidare lär det få anses otvivelaktigt, att för en sjukhusavdelning av den storlek, varom här är fråga, två amanuenser äro av behovet påkallade; och torde vid jämförelse med de arvoden, som från och med år 1913 äro fastställda för amanuenser vid övriga kliniker, arvodet för den amanuens, som utöver vad förut äskats skulle behöva från och med år 1914 anställas vid ifrågavarande klinik, böra bestämmas till 1,000 kronor.

I enlighet med lärarkollegiets begäran har universitetskanslern i sin skrivelse den 18 januari 1913 hemställt om proposition till Riksdagen angående beviljande dels på ordinarie stat av ett belopp av 2,600 kronor för höjning av professorns i syfilidologi avlöning till 7,500 kronor, dels ock på extra stat för år 1914 av ett anslag å 1,000 kronor till arvode åt en andra amanuens vid syfilidologiska kliniken å sjukhuset St Görän.

Vad först angår det ordinarie anslaget å 2,600 kronor för ökning av professorns i syfilidologi avlöning är detta belopp, såsom av det föregående framgår, vad som erfordras för fyllande av professorns avlöning, nu 4,900 kronor, till den för professorer i allmänhet gällande, 7,500 kronor. Det slutliga avgörandet av det ärende, för vars förlopp jag i det föregående redogjort, leder till denna ökning såsom en nödvändig följd. Framställning därutinnan måste alltså göras hos Riksdagen. Vid sådant förhållande och då vid tiden för min anmälan av frågor tillhörande regleringen av riksstatens åttonde huvudtitel för år 1914 utredningen i ärendet ej var slutförd, hemställde jag vid nämnda anmälan den 14 januari 1913 under punkt 107, att Kungl. Maj:ten täcktes föreslå Riksdagen att, i avbidan på proposition om höjd avlöning åt professorn i syfilidologi vid karolinska institutet, beräkna för beredande av löneförhöjning åt honom en ökning i det ordinarie anslaget till nämnda institut med ett belopp av 2,600 kronor. I enlighet härmed har ock i årets statsverksproposition framställning skett till Riksdagen.

Departement-
schefen.

Då ärendet numera föreligger i färdigberett skick, bör den sålunda förebådade framställningen till Riksdagen nu göras. Samtidigt med att professorns avlöning höjes till 7,500 kronor, bör föreskrift meddelas om avlöningsbeloppets fördelning i lön och tjänstgöringspenningar på övligt sätt: lön 5,000 kronor och tjänstgöringspenningar 2,500 kronor. Bestämmelserna om ålderstillägg samt övriga villkor och föreskrifter i fråga om avlöningsförmånernas åtnjutande förbliva naturligen orubbade.

Såsom jag nämnde, har i ärendet väckts fråga om ett anslag på extra stat å 1,000 kronor till arvode åt en andra amanuens vid syfilidologiska

kliniken — i statsverkspropositionen är under punkt 122 å åttonde huvudtiteln äskat ett anslag på extra stat å 2,000 kronor till arvode åt den vid kliniken nu för undervisningen anställda amanuensen. I ärendets föregående skede, då Kungl. Maj:ts beslut den 11 oktober 1912 fattades, hade endast varit tal om sannolikheten och möjligheten av att en andra amanuens behövde anställas. Då lärarkollegiet numera förklarar sig anse otvivelaktigt, att med klinikens utvidgning två amanuenser äro av nöden, lär man böra tillmötesgå dess begäran härom. För år 1914 torde emellertid arvode åt den andra amanuensen kunna beredas genom anslag av allmänna besparingarna under riksstatens åttonde huvudtitel, eller, därest tillgång härtill ej finnes, genom att statskontoret får förskjuta beloppet, som sedan hos Riksdagen anmäles till ersättande. Därefter torde för berörda arvode medel böra å extra stat äskas hos Riksdagen.

Under åberopande av vad jag nu anfört hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att höja avlöningen för professorn i syfilidologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutet från dess nuvarande belopp, 4,900 kronor, till 7,500 kronor, därav 5,000 kronor lön och 2,500 kronor tjänstgöringspenningar, med bibehållen rätt till ett ålderstillägg å 600 kronor efter 5 års tjänstgöring, samt för ändamålet öka det ordinarie anslaget till nämnda institut med 2,600 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter, bifalla; och skulle proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlåtas till Riksdagen.

Ur protokollet:

J. F. Högberg.